

40 ปี โครงการหลวง สหุก ดี ไ้พระบารมีพอหลวง

นำเสนอเมื่อ : 8 ธ.ค. 2552

ใต้ร่มพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่แผ่ปกไพศาลเหนือปวงชนชาวไทย มีหลากหลายโครงการที่ริเริ่มก่อเกิดจากพระราชประสงค์ของพระองค์ เพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ทรงครองราชย์ทรงกระทำทุกวิถีทางให้คนไทยอยู่ดีมีสุข "โครงการหลวง" เป็นหนึ่งในสิ่งดี ๆ ที่พอหลวงของชาวไทย ได้ริเริ่มไว้ให้แกราษฎรของพระองค์

กำเนิดโครงการหลวง

โครงการหลวงได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2512 เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเล็งเห็นถึงปัญหาการปลูกฝิ่นของชาวเขา จึงทรงมีพระราชดำริว่า ถ้าจะให้ชาวเขา เลิกปลูกฝิ่นก็ต้องหาพืชอื่นที่ขายได้ราคาดีกว่าและมีความเหมาะสมที่จะปลูกในที่สูง มาให้ชาวเขาปลูกทดแทนเป็นรายได้เสียก่อน จึงจะสามารถเลิกปลูกฝิ่นได้

โครงการหลวง(อ่างช้าง)พลิกพื้นแผ่นดิน สร้างรายได้ให้กับชาวเขา

ในเมืองต้น ทรงมอบให้ ม.จ. ภิศเดช รัชนี้ เป็นผู้รับสนองพระราชประสงค์ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ เป็นโครงการหลวงพัฒนาชาวเขาโครงการหลวงภาคเหนือ โครงการหลวง และท้ายที่สุดได้ จัดทะเบียนเป็น มูลนิธิโครงการหลวง ในปี พ.ศ.2535

โดยได้เลือก บริเวณดอยอ่างขาง เป็นสถานีวิจัยแห่งแรกของโครงการฯ และได้รับ พระราชทานชื่อในเวลาต่อมา ว่าสถานีวิจัยโครงการหลวงอ่างขาง สถานที่ซึ่งที่ถือได้ว่าเป็นโครงการเกษตรหลวงแห่งแรก ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานให้แกชาวไทยและชาวไทยภูเขา ให้เป็นโครงการเกษตรเพื่อทดแทนการปลูกฝิ่นในอดีต

ม.จ.ภิศเดช รัชนี้ องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง

เรื่องเล่า...โครงการหลวง

จุดเริ่มแห่งความภาคภูมิใจกับโครงการหลวง คงจะไม่มีผู้ใดตราตรึงเท่ารุ่นนุกเบิก ที่ฝ่าฟันความเหนื่อยยากมากกว่า 40 ปี

ม.จ.ภิศเดช รัชนี้ องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง ตรัสให้ฟังว่า แต่เดิมชาวเขารู้จักแต่ปลูกฝิ่น เพราะรู้เพียงว่าฝิ่นเป็นพืชที่ทำรายได้เพียงอย่างเดียว ครั้งแรกที่มาอ่างขางคือนั่งเฮลิคอปเตอร์ขึ้นมา แต่เฮลิคอปเตอร์กลับก่อน ส่วนทานชายอยู่ต่ออีกหลายวัน

"ตั้งแต่แรกเริ่มการทำงานสำหรับคนโครงการหลวงไม่มีคำว่าท้อ สมัยนั้นเราเอา ฮ.สำรวจ ยังไม่มีถนน ขากลับเราก็เดินลงเขา อยู่กับชาวเขาจนสนิท ที่มีวันนี้ได้เพราะในหลวงรับสั่งให้หาพืชเมืองหนาวมาปลูก เพราะพืชเมืองหนาวเอาลงไปขายในเมืองที่เป็นเขตรอนอย่างบ้านเราคงรายได้ดี เคยมีคนดูถูกว่าอ่างขางไม่มีอะไรเลย มีแต่ต้นไม้ตายๆ เจ็บใจมาก ดอกไม้ ผลไม้ เมืองหนาวอะไรที่ปลูกได้จึงเอามาปลูกหมด ตอนนี่จึงกลายเป็นที่ดูงานของหลายๆประเทศ อย่าง ภูฏาน อีฟกานีสถาน โคลัมเบีย"องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวงตรัสถึงเรื่องราวอีกเป็นสวนหนึ่งของโครงการหลวง

ซา เป็นพี่ช้อกชนิดหนึ่งที่โครงการหนาวได้พัฒนาให้ชาวเขาเพาะปลูก

และแม่โครงการหลวงจะพิสูจน์ตัวเองมายาวนานกว่า 40 ปี แล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีสิ่งหนึ่งที่ ม.จ.ภิศเดช ตรัสว่าจะหยุดยั้งไม่ได้คือ เรื่องของการวิจัยพืชพันธุ์ต่างๆ ไม่เช่นนั้นโครงการหลวงจะเป็นเช่นคำจำกัดความที่ว่า "โครงการหลวง ดี สนุก" ไม่ได้เลย

คงเพราะโครงการหลวงมีแต่เรื่อง ดี สนุก จึงทำให้คนกรุงเทพฯ อย่าง **เรียม สิงห์ทร** ต้องกลายเป็นคนแรกของโรงเรียนบ้านขอบดง โรงเรียนชาวเขานอนดอยอ่างขาง

ครูเรียมเล่าถึงความเป็นมาที่ผูกพันกับโครงการหลวงว่า เธอเป็นคนกรุงเทพฯ ครั้งแรกที่มาดอยอ่างขางคือมาเที่ยวที่บ้านขอบดง ขณะนั้นสอนอยู่ที่โรงเรียนนานาชาติสุขุมวิท ซอย 2 แต่เพราะเห็นความเป็นอยู่บนดอยจึงต้องการมาเป็นครูดอย จึงเขียนจดหมายมาสมัครงานอยากมาสอนที่โรงเรียนบ้านขอบดง ไม่นาน มีโทรเลขให้ไปถึงheimerายงานตัว

“มาสอนได้สองอาทิตย์เด็กๆไม่มาเข้าเรียน เพราะต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน ตอนนั้นรู้สึกทั้งเจ็บ ทั้งเหงา รู้สึกว่าไม่มีอะไรยึดเหนี่ยว ต้องจนมองไปรอบๆ หอง พบพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงคิดว่าวาพระองค์ทรงเหนื่อยยากทั้งที่ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน แล้วข้าแผ่นดินอย่างเราจะทำอะไร วันรุ่งขึ้นจึงขน ขนม ดินสอ กระดาษ สี ไปตามเด็กๆมาเรียนกันในท่อนา เด็กนักเรียนอยู่ที่ไหนครูก็ต้องอยู่ที่นั่น ไซเวลาหลายเดือนกว่าเด็กจะยอมเข้าห้องเรียน” จากวันนั้นถึงวันนี้ก็ 20 กว่าปีแล้ว ที่ผู้หญิงคนนี้ไม่เคยลงจากดอยอ่างขางเลย

ซา เป็นพี่ช้อกชนิดหนึ่งที่โครงการหนาวได้พัฒนาให้ชาวเขาเพาะปลูก

อีกหนึ่งวันที่ครูเรียมภาคภูมิใจคือ เมื่อวันที่ 11 มี.ค. 2535 เป็นวันที่ในหลวงและพระราชินี เสด็จทางฮ. มาโครงการหลวงอ่างขาง มีพระตำราฐตามเมื่อเห็นแปลงดอกคาร์เนชั่น ของเด็กนักเรียน และพระราชทานเงินให้ 3,000 บาท จึงมาทำเรือนดอกไม้ พร้อมกับมีพระราชดำรัสกับครูเรียมว่า "ครู ...ตัวเราอยู่ไกล ฝากดูแลเด็กๆด้วยนะ" ถอยพระราชดำรัสนี้ จึงทำให้ครูเรียมไม่เสียใจสักนิดที่หันหลังให้แสงสีเมืองกรุง

ความสมบูรณ์ของโครงการหลวงคงจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีชาวเขา **จะหมอ จิตพิงศ์พนา** แห่งหมู่บ้านขอบดง บนดอยอ่างขาง โครงการหลวงแห่งแรกของไทย จะหมอ เป็นหมอผีของชาวมูเซอดำ เขาและพี่ชาย คือ จะหลู และ จะเนาะ เคยเขาเผ่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ช่วงที่เสด็จพระราชดำเนินมาอ่างขาง

จะหมอ ชาวเขาเผ่ามูเซอดำ แห่งบ้านขอบดง ดอยอ่างขาง ผู้เคยเข้าเฝ้ารับเสด็จในหลวง

ปัจจุบัน จะหมอ อายุ 82 ปี แต่ยังจดจำเรื่องราวในอดีตได้ดี จะหมอ เล่าให้ฟังว่า ในหลวงเสด็จมาแปลงเกษตรก่อนแวะพัก จะหมอก็กกราบบังคมทูลชวนในหลวงมาแวะพักที่บ้านของเขา กระทอมชาวดอยหลังเล็กๆ ในหลวงประทับและพูดคุยกับจะหมออยู่ราวครึ่งชั่วโมง

“จำได้ว่า ได้รับพระสุธารสชาถวาย พร้อมกับต้มไก่และหุงข้าวสวยถวายพระองค์ท่าน ในหลวงตรัสชมว่า ซาอร่อย ทุกวันนี้ยังคงคิดถึงในหลวงทุกวัน อยากให้เสด็จมาหากันอีก พอรูข่าวว่าทรงพระประชวร ก็ซื้อหัวหมูมาทำพิธีขอพรให้ในหลวงหายป่วย” จะหมอ เล่า

ชาวเขาอีกคนหนึ่งที่ได้โครงการหลวงโอบอุ้ม คือ **นาโม** หัวหน้าหมู่บ้านนอแล นาโมเล่าย้อนไปว่า ตัวเขาได้หอบลูกหลานย้ายจากฝั่งพม่าเขามายังฝั่งไทย แรกๆก็อยู่กันแถบๆตะเข็บชายแดนยังไร้ที่ทำกิน วันหนึ่งรูข่าวว่าในหลวงเสด็จพระราชดำเนินมาอ่างขาง จึงเดินทางเป็นเวลาหลายชั่วโมง เพื่อมาขอเขาเผ่าและเมื่อได้เขาเผ่าเขาจึงได้กราบบังคมทูลขอในหลวงว่า จะขอเขามาอาศัยอยู่ในเมืองไทยได้มั๊ย

“ในหลวงก็ถามว่ามาจากไหน เป็นเผ่าไหน ก็กราบบังคมทูลไปว่าเป็นปะหล่อง อพยพมาจากพม่า จากนั้นก็มีพระราชดำรัสถามว่าแล้วจะเลือกอยู่ที่ไหน จึงกราบบังคมทูลไปว่าเลือกอ่างขาง ตอนนั้นก็ปักหลักกันที่หมู่บ้านนอแล ปลูกสตอเบอร์รี่ขาย อยู่กันอย่างสงบก็ด้วยพระบารมี” หัวหน้าหมู่บ้านนอแลกล่าว

✘
โครงการหลวงดอยอินทนนท์ จ.เชียงใหม่

สู่งาน 40 โครงการหลวง จ.เชียงใหม่

นั้นเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จจากการก่อตั้งโครงการหลวง ปัจจุบันความสำเร็จของมูลนิธิโครงการหลวง เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและองค์กรต่างๆภายในประเทศและต่างประเทศ ก่อให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการในการพัฒนาที่สูงในระดับภูมิภาคการพัฒนาตามต้นแบบของโครงการหลวงได้ขยายต่อไปยังประเทศต่างๆ เช่น ภูฏาน อัฟกานิสถาน โคลัมเบีย และประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย

โครงการหลวง ดำเนินงานใน 4 จังหวัดภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน พะเยา และแม่ฮ่องสอน มีสถานีวิจัยหลัก 4 สถานี และสถานีส่งเสริมปลูกพืชทดแทนฝิ่น เรียกว่า ศูนย์พัฒนาโครงการ จำนวน 21 ศูนย์ และหมู่บ้านพัฒนาอีก 6 หมู่บ้าน รวมหมู่บ้านในเขตปฏิบัติการทั้งสิ้น 267 หมู่บ้าน

ผลผลิตจากโครงการหลวงในปัจจุบัน ประกอบด้วย ผักปลอดภัยสารพิษ สมุนไพร ถั่วและธัญพืช ผลไม้ เห็ด ดอกไม้เมืองหนาว ผลผลิตปศุสัตว์ ผลผลิตประมง ผลผลิตปาล์ม ดอกไม้แห้ง ผลิตภัณฑ์จากแฝก ไม้กระถาง และผลิตภัณฑ์แปรรูปในชื่อการค้า โครงการหลวงและ ดอยคำ

ชาวโครงการหลวงจึงพร้อมใจกันจัดงาน 40 ปีโครงการหลวงขึ้น ซึ่งงานในครั้งนี้ ศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ อังสิทธิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประธานการจัดงาน 40 ปีโครงการหลวง กล่าววา โครงการหลวงมีการพัฒนาเรื่อยมาจนปัจจุบันมีทั้งหมดทั้งสิ้น 38 แห่ง

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ที่สนับสนุนโครงการหลวงงาน ครึ่งนี้จึงเป็นการรวบรวมผลงานของโครงการหลวงกว่า 40 ปี ที่ผ่านมา บนเส้นทางอันเขียวครึ้ม โดยจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 17- 20 ธ.ค. 2552 ตั้งแต่เวลา 09.00-20.00น. ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนมหาราช อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ที่จะถึงนี้

ฝักรักษาพืชราคาดี ที่โครงการหลวงขุนวาง จ.เชียงใหม่

ภายในงานจะไฮไลท์สำคัญมากมาย อาทิ นิทรรศการ 40 ปี โครงการหลวงต่อการพัฒนาที่สูง, การจัดนิทรรศการและการแสดงวิถีชีวิตชุมชน ในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร การจำหน่ายผลิตผล "ดี อร่อย" และผลิตภัณฑ์ตรา "โครงการหลวง" แนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ให้อูจัก การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มจากผลผลิตของโครงการหลวง.

อยากรู้ว่า โครงการหลวง ดีสนุก อย่างไร กว่า 40 ปี ที่ยืนหยัดมาต้องผ่านอะไรมาบ้าง งานครบรอบ 40 ปีครั้งนี้ เป็นคำตอบหนึ่งที่ไม่ควรพลาด

ที่มา : ASTV ผู้จัดการออนไลน์